

NOVEMBER 2017

VI VILL HA DINA TANKAR OM DEN NYA ÖVERSIKTSPLANEN

Översiktsplanen, ÖP 2018, ger en framtidsbild av Svedala kommun år 2045. Översiktsplanen bygger på det goda livet och hur vi som kommun ska utvecklas på ett hållbart sätt.

VAD TYCKER DU?

Var med och bidra med synpunkter och förslag! Vad är bra och vad är dåligt i förslaget? Vad är viktigast för dig och vad borde utvecklas mer?

VAD ÄR EN ÖVERSIKTSPLAN?

Översiktsplanen omfattar hela kommunen och anger hur kommunen ska utvecklas i framtiden. Den ger vägledning om beslut kring hur mark- och vattenområden ska användas samt för hur stadsmiljön ska utvecklas. Tillsammans med ÖP:n har vi också tagit fram en hållbarhetsbedömning samt ett kulturmiljöprogram för tätorterna Svedala, Klågerup och Bara. Här finns mycket spännande kunskap om vår kommun för dig att ta del av.

HÄR HITTAR DU ÖP:N!

Översiktsplanen kommer att vara ute på samråd under november–december 2017. Handlingarna kommer att finnas på biblioteken i Bara, Klågerup och Svedala, i kommunhusets foajé samt på vår webbplats samt på vår webbplats: www.svedala.se/bo/bygga-bo-och-miljo/samhallsplanering/oversiktsplan. Sök på Översiktsplan.

Samrådsmöten kommer att hållas med allmänheten:

Bara: Spångholmsskolan 6 november kl 18:30–20:30.

Klågerup: Tejarpsgården 28 november kl 18:30–20:30.

Svedala: Naverlönnsskolan 23 november kl 18:30–20:30.

För större markägare och övriga företagare:

Svedala: 23 november, Folkets hus, sal B.

Större markägare kl 8:30–9:30.

Övriga företagare kl 10:00–11:00.

Välkomna!

VÄLKOMMEN TILL TORUPS SLOTT

Spännande spökrandring

De gamla sägnerna om Torup lever än i skuggorna från det förflutna. Föreställningar: 3 november kl 18 och kl 19:45. 4–5 november och 7–12 november kl 18 och kl 19:45. Biljetter och information: www.kulturcentralen.com. Föreställningen är ej lämplig för små barn. Lite större barn går i vuxet sällskap.

Arrangörer: InSight, Bara Scengångare i samarbete med Perplex Produktion, Malmöhusgardet, Studieförbundet, Torups slottscafé, Svedala kommun i samarbete med Malmö stad.

Bara häradsvapen med lejonet användes även av Bara kommun fram till 1977. Svedala köping hade under samma tid ett vapen med ett blad av samma typ som de tre som nu finns i kommunvapnet. Till höger Svedalas kommunvapen 1977–2009. Idag finns ett moderniserat kommunvapen med en spetsigare del i nedkant.

Bara kyrka och före detta sockenstuga.

BARA OCH SVEDALA BLIR SVEDALA

Kulmen på ett antal år av kommunsammanslagningar

INLEDNING

För 40 år sedan, år 1977, blev Bara och Svedala kommuner en gemensam kommun, Svedala kommun. Man kan säga att detta var kulmen på ett antal kommunombildningar som av de ursprungliga socknarna – Bara, Bjärshög, Börringe, Hyby, Skabersjö, Svedala, Törringe och Västra Kärrstorp – skapade dagens Svedala kommun. Under denna tid delades också Svedala Landskommun i två kommuner som sedan återfördes till en kommun. Denna artikel vill ge en kort översikt över hur dessa ombildningar gick till, allt insatt i sitt historiska sammanhang. Från byar och socknar till olika kommunformer. En beskrivning av Svedala kommuns första 30 år utgavs vid 30-årsjubileet 2007 och det kan vänta till ett 50-årsjubileum innan man på nytt skildrar utvecklingen av nuvarande Svedala kommun.

FRÅN SOCKEN TILL KOMMUNALT SJÄLVSTYRE

Socknens ursprung är delvis oviss. Socknen kan kanske ha sina rötter i det förkristna tingssamhället, men kan också tänkas ha ett rent kyrkligt ursprung. Den kyrkliga sockenbildningen kan spåras tillbaka till medeltiden. Sockenbildningarna ägde troligen rum mot slutet av 1100-talet i södra Sverige. Denna medeltida sockenindelning har till stor del blivit bestående in i nutiden. Den kyrkliga socknen fick på medeltiden även vissa rent borgerliga funktioner.

På 1600-talet var sockenstämmans (det beslutande organet under prästens ledning) uppgifter bland annat skötseln av kyrka och prästgård. Detta fastslogs i 1650 års prästprivilegier. Under 1700-talet tillkom även områden som fattigvård och skolundervisning. 1723 beslutades att sockenstämman fick fatta bindande beslut i ärenden som pålagts socknen genom författningen. Under 1800-talet bar sockenstämman upp en större lokal självstyrelse. 1817 kom en ny förordning om sockenstämmor och kyrkoråd. I en förteckning upptogs de ärenden i vilka socknen skulle fatta beslut. 1843 ersattes den tidigare förordningen med tre nya: en om sockenstämmor i riket, en om kyrkoråd och en om sockenämnder på landsbygden. Den nya nämnden, sockennämnden, skulle ha hand om borgerliga ärenden; de kyrkliga skulle stanna hos kyrkorådet. Socknens kommunalstyrelse intensifierades genom 1842 års folkskolestadga och 1847 års fattigvårdsförordning. Denna sockensjälvstyrelse låg till grund för den kommunala självstyrelse som infördes genom 1862 års kommunallagar.

Vill du läsa mer? Detta är ett utdrag ur Svedala-Barabygdens årsbok 2017. Den finns att köpa från skyltsöndagen och sedan på biblioteken.

Text av Bo Sahlée, Föreningen Svedala-Barabygden.

SVEDALA KLÄTTRADE I LÄRARFÖRBUNDETS SKOLRANKING

Lärarförbundet har presenterat sin årliga ranking över landets skolor och Svedalas grundskolor hamnar på plats 54. Förra året placerade sig Svedala på 102:e plats. Andel utbildade lärare, meritvärde åk 9 och andel godkända elever är områden som har förbättrats sedan föregående år. I andra delar har Svedala kommun fått särskilt goda resultat så som avtalspart, löner och andel barn i förskola.

SATSNING FÖR FLER VUXNA I SKOLAN

Inom områdena resurser och lärartäthet har politikerna föreslagit satsningar på ökade resurser till skolan just med tanke på fler vuxna i skolan.

Att tänka på vid vedeldning

Vid eldning i lokaleldstäder såsom braskaminer, öppna spisar och kakelugnar, finns det risk att närboende kan störas av röken. Felaktig eldning kan påverka luftkvaliteten negativt för ett stort område. Störningen kan bli större om husen ligger tätt, om skorstenen är för låg, eller på grund av höjdskillnader i landskapet.

Eldning i lokaleldstäder inom tätbebyggt område får endast användas för trivseldning och inte för basuppvärmning. Trivseldning innebär eldning vid högst två tillfällen per vecka under perioden 1 oktober-30 april eller vid strömavbrott. Elden får startas upp endast en gång per dygn och elden får hållas vid liv cirka fyra timmar per tillfälle. Om braskamin installeras bör den vara Svanen- och/eller P-märkt eftersom en anläggning med en sådan märkning har högre krav på verkningsgrad och låga utsläppsmängder.

För pelletskaminer gäller dock andra principer eftersom dessa har effektivare förbränning och därför ger betydligt lägre utsläpp än braskaminer. Inom tätort förordas trivseldning med pellets före ved.

VAD SÄGER LAGEN?

Var och en som eldar är skyldig att se till att eldningen inte stör någon annan. Enligt miljöbalkens bestämmelser får röken från eldning inte orsaka olägenheter för människors hälsa. Om det finns risk för olägenheter kan bygg och miljönämnden ställa krav på åtgärder för att störningen ska begränsas. Det kan ske genom begränsning av när eldning får ske med hänsyn till tid och/eller väderlek och i särskilt besvärliga fall kan eldning komma att förbjudas helt.

HÄLSOEFFEKTER

Utsläpp från vedeldning kan innehålla ett flertal miljö- och hälsoskadliga ämnen. Röken innehåller bland annat ämnen som kan vara cancerframkallande och ämnen som kan ge effekter på andningsvägar hos känsliga personer. Utsläppen riskerar att bli avsevärt större vid felaktig eldningsteknik.

ELDNINGSTEKNIK

För att minimera utsläppen av bland annat kolväten och få en mer fullständig förbränning är det viktigt att snabbt

uppnå en hög temperatur vid eldning. Utsläppen är normalt sett betydligt större innan eldstaden har uppnått rätt förbränningstemperatur. Därför bör eldning i så stor utsträckning som möjligt ske i ett sammanhang, det vill säga med så få uppstarter som möjligt. Eldning ska ske med god lufttillförsel och tillräcklig temperatur så att en så fullständig förbränning som möjligt erhålles.

Vid dålig lufttillförsel blir förbränningen dålig och röken blir tjock med ett högt innehåll av sot och tjära. Det är därför viktigt att man får ordentlig fyr och eldar med luft- och rökspjäll öppna.

Ett sätt att kontrollera om man har en god förbränning är att gå ut och titta på röken. Kalla dagar kommer röken vid god förbränning att vara vit av vattenånga. Röken ska inte synas förrän den nått ett par meter från skorstens- toppen. Vid varma dagar är röken vid god förbränning i det närmaste osynlig och ses bara som ett "värmedaller". Gulaktig rök betyder att röken innehåller sot och tjära. Svart eller gul rök som luktar får man vid ofullständig förbränning. Askan ska efter att den är kall sorteras som restavfall, det vill säga läggas i torr fraktion i soptunnan.

GENERELLA REGLER VID SMÅSKALIG ELDNING

- Elda endast med kluven torr ved. För att ved ska betraktas som torr bör den ha lagrats torrt under ett år och ha legat inomhus under minst en vecka innan användning.
- Se till att snabbt få ordentlig fyr och hög temperatur.
- Se till att lufttillförseln är god.
- Undvik att elda om vindriktningen är sådan att röken kommer att utsätta någon för olägenheter.
- Sota ofta, hur beror på hur anläggningen används, rådger med sotaren.
- Det är inte tillåtet att elda annat än rent trä, briketter eller pellets.

BYGGANMÄLAN

Eldning med avfall är förbjudet. En bygganmälan ska göras till Bygg- och miljökontoret vid installation eller väsentliga förändringar av eldstäder och rökkanaler.

HAR DU FRÅGOR?

Kontakta gärna Karin Bugge, miljöadministratör, 040-626 82 28, karin.bugge@svedala.se.

HUR GÅR ARBETET MED KRIMINALVÅRDSANSTALT SYD?

Som vi tidigare informerat om är Kriminalvården och Svedala kommun överens om att om 5–10 år uppföra en kriminalvårdsanstalt i kommunen. Kriminalvården har identifierat Svedala kommun som en lämplig plats i och med närheten till kommunikationer och service, framför allt för de 150–300 personer som kommer att behöva anställas vid anstalten.

Just nu håller Kriminalvården på att genomföra en så kallad lokaliseringsstudie som går ut på att identifiera vilka krav Kriminalvården har för att uppföra anstalten samt identifiera tänkbara platser för den framtida anstalten. När platserna har identifierats kommer lokaliseringsstudien att behandlas politiskt i kommunen. Vi räknar med att lokaliseringsstudien med platsförslagen ska vara klar vid årsskiftet 2017/2018.

Svedala kommuns förtroendevalda politiker kommer i mitten av november att göra ett studiebesök vid en liknande kriminalvårdsanstalt i Skänninge. Den anstalten är i säkerhetsklass 2, precis som den tilltänkta anstalten i Svedala kommun. De kommuner som vi haft kontakt med har enbart varit positivt inställda till Kriminalvården och sett flera fördelar med att ha en kriminalvårdsanstalt i sin kommun.

Vi är övertygade om att vi alla kommer att gynnas på flera sätt om en kriminalvårdsanstalt uppförs i Svedala kommun, främst eftersom Kriminalvården i så fall blir en stor och hållbar arbetsgivare. Vi är måna om att vara transparenta och kommer att informera om de olika stegen i detta långsiktiga projekt. Beslut av vikt kommer även att prövas politiskt. Det tilltänkta namnet på anstalten är Kriminalvårdsanstalt Syd.

Asmae El Harrach och Kerstin Evander träffas för första gången.

Elna konverserar med Stefan Novakovic, Mwafak Hamed och Inas Zeater.

BRA KONVERSATIONER – EN NYCKEL TILL DET NYA LIVET I SVEDALA

På tisdagar träffas konversatörer och elever på utbildningen svenska för invandrare (SFI) på Nils Fredriksson Utbildning i Svedala. Samtalen går snabbt att fylla där det ena ämnet avlöser det andra. Vi följer med två grupper för att höra hur det går till.

Kerstin Evander och Elna Schultz är konversatörer och träffar SFI-elever en gång i veckan. Idag träffas Kerstin och Asmae El Harrach för första gången och Elna träffar Stefan Novakovic, Mwafak Hamed och Inas Zeater. Samtalen kommer snabbt igång och kommer in på mat – ett ämne som förenar.

BLANDADE SAMTALSGRUPPER

– Tanken är att eleverna ska gå till samma konversatör och kommer i grupp. Gruppen träffas på bestämd tid varje tisdag och varje lärare skickar max 6 elever för att få en bra och blandad samtalsgrupp. Som konversatör ställer vi frågor och ser till att alla får svara. Tanken är att det ska vara samma grupp varje vecka för att fortsätta samtalen, berättar Kerstin.

SPÄNNANDE ATT TRÄFFA NYA MÄNNISKOR

– Det är spännande att träffa nya människor! Och kul att följa upp och återkoppla tidigare samtal för att lära känna varandra bättre, säger Elna.
– Vi tycker det är trevlig att träffa människor från olika länder och prata. Det här är ett bra sätt att hjälpa till med just konversation och att vi får prata mycket, menar Kerstin och Elna.

VIKTIGT OCH ROLIGT ATT PRATA SVENSKA UTANFÖR KLASSRUMMET

– Det är bra att prata svenska utanför klassrummet menar Asmae El Harrach. Vi är många i klassen och det är bra att få komma hit och prata i mindre grupp. Min lärare är jättebra och vi ska bara svenska på lektionerna. Ingen arabiska utan bara svenska och det är jättebra! Även hemma pratar jag svenska med mina barn och min man. Det är jätteviktigt för att bli bättre på språket.

Stefan Novakovic, Mwafak Hamed och Inas Zeater som träffar Elna instämmer.

– Vi kan prata utan alla andra i klassrummet och vi kan prata långsamt. Det är bra att få träffa andra som pratar annan svenska än i klassrummet för att höra olika dialekter och uttal.

– Hemma pratar vi både arabiska och svenska, berättar Inas. Det är viktigt för barnen att de lär sig sitt modersmål och på förskolan pratar de bara svenska. När barnen inte vill att jag ska förstå pratar de svenska, säger Inas och alla skrattar igenkännande.

DET BUBBLAR UPP SAMTALSÄMNE

– Vi pratar mycket om vad som har hänt i veckan eller när vi är nya för varandra vill vi veta vilka vi är och vart vi kommer ifrån. När vi fastnar använder vi oss av google translate och då lossnar det snabbt!
– Det bubblar upp många olika ämnen, säger Kerstin. Jag förberedde ett tema första omgången för att undvika att det skulle bli tyst. Så jag tänkte väder och de olika begreppen som finns. Temperatur till exempel, att det finns olika grader inte bara kallt och varmt utan veta mer hur det kan beskrivas med ord kring väderleken. Vi hamnade på midnattsolen och Norrland och sen av någon anledning slutade vi med veterinär! Vi pratar helt enkelt om olika saker och det flyter på bra. Samtalet är roligt i sig för det blir aldrig som man har tänkt sig.

VILL DU VARA KONVERSATÖR?

Anmäl ditt intresse till Annica Reinholdsson, SFI-lärare på NFU i Svedala: annica.reinholdsson@svedala.se eller 040-626 80 00. Att vara konversatör innebär att du på din lediga tid kommer till SFI-lektionen och går iväg till biblioteket, till kafeterian eller någon annan plats med en mindre grupp på ca 4–6 elever. Ni pratar med varandra på svenska om vardagliga ämnen som du förbereder eller tillsammans med eleverna kommer överens om. Detta är en fantastisk möjlighet att möta människor från olika kulturer samt en chans för våra nyinflyttade kommuninvånare att möta andra kommuninvånare i Svedala.

FONDMEDEL ATT SÖKA

Inom område Vård och omsorg finns två stiftelser att ansöka om bidrag ur, Svedala sociala samstiftelse och Syskonen Amanda och Gustaf Danielssons i Lilla Bramstorps stiftelse.

Båda stiftelserna är till för att främja barn- och ungdomsvård samt att bistå äldre och handikappade. Bidrag utgår inte till ändamål som enligt lag ska tillgodoseas med skattemedel.

SVEDALA SOCIALA SAMSTIFTELSE

För att söka bidrag ur Svedala sociala samstiftelse så måste man vara folkbokförd och boende i Svedala kommun. Bidrag kan lämnas till både enskilda och organisationer.

SYSKONEN AMANDA OCH GUSTAF DANIELSSONS I LILLA BRAMSTORPS STIFTELSE

För att söka bidrag ur Syskonen Amanda och Gustaf Danielssons i Lilla Bramstorps stiftelse ska man vara folkbokförd i Svedala kommun och boende i före detta Börringe församling. Bidrag kan lämnas till enskilda personer.

Du kan ansöka på Svedala kommuns webbplats under **Självbetjäning/E-tjänster**. Det går även bra att skicka din ansökan till: Svedala kommun, Vård och omsorg, 233 80 Svedala. För mer information: Ingrid Kjellberg 040-626 81 73. Skriftlig ansökan till respektive stiftelse ska skickas senast 23 november varje år.

Karin från Klågerupskolan.

KLÅGERUPSKOLAN OCH SPÅNGHOLMSSKOLAN I TOPP BLAND SVERIGES BÄSTA SKOLRESTAURANGER!

Förlaget White Guide Juniors jurymedlemmar har besökt skolor över hela landet och betygssatt skolmåltider. De bedömer smak och näring, men också måltidsmiljö, service, pedagogiskt samarbete, engagemang från rektorn, kommunala satsningar, hållbarhet och andra parametrar som bidrar till att höja måltidsupplevelsen för unga i skolan. Både Klågerupskolan och Spångholmsskolan hamnade i topp när White Guide Junior smakade sig fram. Mycket roligt och nu är våra kockteam motiverade till ännu bättre placeringar inför 2018.

Glada kockarna Marie, Tomi och Camilla från Spångholmsskolan.

VÄLKOMMEN PÅ ÖPPET HUS 18 NOVEMBER KL 10-13 TILL NFU

NFU, gymnasieskolan i Svedala, har öppet hus 18 november kl 10-13. Information och rundvisning inför gymnasievalet. Mer information hittar du på nfyg.se.

Plats: Börringevägen 10, 233 33 Svedala.

ÖPPET HUS MED BYGG OCH MILJÖ 21 NOVEMBER

Tid: 21 november kl 16-19.

Plats: Matsalen i Klågerupskolan, Klågerup.

Vårt bygg- och miljökontor svarar på dina frågor, bland annat om:

Enskilt avlopp: Vilka regler gäller för den som vill anlägga?

Bygglov: När ska ett bygglov sökas och när behövs en anmälan? Hur gör du en ansökan och vilka handlingar behöver jag lämna in?

Vi tror att det finns många frågor och ser fram emot att göra vårt bästa för att ge dig svaren!

FÄRDTJÄNST INFÖR JUL- OCH TRETTONHELGEN

Beställ din resa i god tid före den 17 december inför jul-, nyår- och trettonhelgen. Annars finns risk att resan inte kan göras på de tider som passar dig bäst. Beställning görs hos Vellinge Taxi på telefon 040-45 33 00.

För dig som ska åka riksfärdtjänst, tänk på att ansöka om julesorna så tidigt som möjligt. Dock senast den 15 november hos din biståndshandläggare.

ELCYKEL ERSÄTTER FLERA BILRESOR I HEMTJÄNSTEN

Besök hos vårdtagare har tidigare skett med hjälp av bil eller vanlig cykel. Nu får hemtjänsten i Svedala en extra skjuts genom de nyinköpta elcyklarna. Det spar både tid, pengar och miljö. Totalt finns det 17 elcyklar inom hemtjänsten och hemsjukvården i Svedala.

Elcyklarna togs i bruk i augusti och inom arbetsgrupperna har det varit det blandade reaktioner. De som har provat tycker att de fungerar ypperligt medan några är tveksamma till den höga farten. En elcykel bidrar med elmotorn i en hastighet upp till 25 km/h. Men det går att välja hur pass mycket hjälp av elmotorn man önskar, det går även att stänga av funktionen helt och då fungerar den som en helt vanlig cykel. Skulle cykeln förstärka hastigheten över 25km/h räknas det som en moped, vilket kräver ett körkort.

HOPPAS ATT MÅNGA SKA VILJA CYKLA

Ett måste vid användning av elcykel är hjälm. Personalen har fått en kort utbildning och visning av elcyklarna och förhoppningen är att allt fler kommer att upptäcka fördelarna med att använda sig av elcyklarna, det främjar både hälsan och miljön. Batterierna till elcyklarna hålls inlåsta och laddas efter varje arbetspass. Elcyklarna kan inte helt ersätta bilarna. Det är än så länge inte möjligt att köra ut mat på en cykel och ibland är avståndet mellan oss och våra vårdtagare för långt för att cykla.

VILL DU OCKSÅ PROVA EN ELCYKEL?

I kommunhuset finns det elcyklar för utlåning till kommunmedborgare, kontakta Kundservice för att boka på 040-626 80 00.

Ställ din fråga
till politikerna

Allmänhetens frågestund 15 november

Du som bor i kommunen har möjlighet att skriftligen ställa frågor till ansvariga politiker. Frågorna tas upp före kommunfullmäktiges möte under allmänhetens frågestund den 15 november kl 18:00.

Din fråga får högst ta ett par minuter att läsa upp och får handla om något som kommunen har ansvar för. Frågan får dock inte gälla ett individärende. Frågan skickas till kommunen och måste skrivas under av dig om det är ett brev eller ha dig som avsändare om det är ett mejl. Ordföranden bestämmer vilka frågor som tas upp på kommunfullmäktiges sammanträde och i vilken ordning. Mötet börjar med att politikerna svarar på allmänhetens frågor efter att personen som skickat in frågan fått läsa upp den, om personen vill det. För att ha möjlighet att förbereda svaret på din fråga behöver vi få den senast tre arbetsdagar innan mötet.

Din fråga kommer att besvaras av en ansvarig politiker som kan vara ordföranden i kommunstyrelsen, bygg- och miljö-nämnd, socialnämnd, utbildningsnämnd, teknisk nämnd, kultur- och fritidsnämnd eller valnämnd.

Du får ställa två korta följdfrågor på högst två minuter. Någon debatt får inte förekomma under frågestunden och din fråga kan inte under kvällen bli föremål för något beslut.

VART SKICKAR JAG MIN FRÅGA?

Via mejl på kommunen@svedala.se eller via brev till: Kanslienheten, Svedala kommun, 233 80 Svedala. Märk ditt mejl eller brev med "Allmänhetens frågestund". Du kan också lämna in din fråga till Kundservice i kommunhuset i Svedala. Sista inlämningsdatum för dina frågor är torsdag den 9 november. Välkomna!

2016 ÅRS SENIORINSPIRATÖR

Socialnämnden delar årligen ut ett pris till den eller dem som utför en bra insats för äldre i kommunen. Knut E Magnusson är den som fick denna fina utmärkelse och som fick ta emot pris under årets Seniordagar.

MOTIVERINGEN

"Knut, 87 år, har varit ordförande för SPF Seniorerna Club 73 Svedala sedan 1997 och har under alla 20 år varit en drivande och sammanhållande kraft för att bygga upp och behålla verksamheten i föreningen.

Förutom att vara ordförande i SPF Seniorernas distriktsstyrelse för Skåne har Knut under flera år varit ordförande för kommunala pensionärsrådet i Svedala och i SPF, Seniorernas Skånedistrikt, är Knut hedersordförande.

Knut är en inspirerande ledare och genom föreningens arbete erbjuds pensionärer i kommunen att delta i aktiviteter som är sociala, hälsofrämjande, lustfyllda och meningsfulla. Föreningen bidrar även till en samvaro med vänner och bekanta.

Målet i föreningen är bland annat att öka förutsättningarna för att främja och bibehålla hälsa, en bra livskvalitet och oberoende, samt att minska eller fördröja risken för sjukdom och funktionsnedsättning. Under hela Knuts tid som ordförande har han varit en verklig seniorinspiratör."

Det var SPF Seniorerna Club 73 i Svedala som skrivit motiveringen. Vi gratulerar Knut till utmärkelsen och tackar för hans engagemang för äldre!

Knut Magnusson: 2016 års seniorinspiratör.

ANDRA NOMINERADE VAR:

- Ann-Margret Albin, Caos Café.
- Thomas Appelgren, initiativtagare "Gubbalådan".
- Maria Danielsson, områdeschef vård och omsorg.
- Karin och Anna-Lena, trygghetsboendet i Bara.
- Gunilla Hansson, Inez Melin, Monica Körner, Rita Karlsson och Monica Andersson, cafévärdar på PRO.
- Lena Hvenfeldt och Malin Lindström, hemtjänstpersonal.
- Stefan Bauer, Svedala anhängarförening.
- Ann-Christine Larsson, Gunvor Green och Siv Lindskog, Läskraft – högläsning för personer med demens.

Kontakta Moa Blom, moa.blom@svedala.se eller via 040-626 81 87 för fullständiga nomineringar.

Vi tackar alla de nominerade för deras insatser för äldre!

VILL DU NOMINERA NÅGON SOM ÅRETS INSPIRATÖR 2017?

Du kan nominera en privatperson, förening eller företag som verkar i kommunen och som under året har utfört en bra insats för äldre: Svedala kommun, Vård och omsorg, 233 80 Svedala eller registrator.sn@svedala.se.

Sista dag för nominering är den 31 januari 2018.

Svedalabor cyklar för kampen mot barncancer

Caroline Palmkvist, Thomas Carlsson och Helen Neldestam.

Sommaren 2018 cyklar Svedalaborna Caroline Palmkvist, Helen Neldestam och Thomas Carlsson tillsammans med Team Rynkeby God morgon Malmö från Malmö till Paris! En stor utmaning för alla deltagare, men framförallt ett viktigt projekt. Målet på vägen dit är att samla in pengar till Barncancerfonden.

Team Rynkeby God morgon Malmö 2018 består av 38 cyklister samt ett serviceteam på nästan tio personer. Alla deltagare gör detta helt ideellt och flera har deltagit tidigare.

2017 samlade Team Rynkeby Malmö in 2 miljoner kronor och totalt samlade alla lagen i Sverige in 26,7 miljoner kronor. Malmölagets mål 2018 är 2,5 miljoner kronor.

Projektets sponsorer får synlighet till exempel på cyklisternas kläder och på foljebilarna. Men det största värdet för sponsorerna är deras insats för kampen mot barncancer, menar Caroline, Helene och Thomas.

Nu ger de alla företag i Svedala möjlighet att engagera sig i projektet och bidra till insamlingen. Och alla tre hoppas på en rekordinsamling i Svedala.

SÅ HÄR SKYDDAR DU DIG MOT INBROTT

Av erfarenhet vet vi att inbrotten ökar under vinterhalvåret. Därför vill vi i dessa tider påminna er om att det finns åtgärder som ni själva kan vidta för att minska risken för inbrott. Nedan har vi sammanställt några av våra råd till er!

TIPS FÖR ATT SKYDDA SIG MOT INBROTT

- Förstärk ditt skalskydd. Detta görs genom att ha godkända lås på dörrar OCH fönster.
- De flesta inbrott i villor/radhus/marklägenheter sker genom fönster, altandörr eller källardörr. Satsa på bra lås och karm.
- Gör så att bostaden ser bebodd ut, använd timer på lampor och radio så att det skapar en osäkerhet huruvida någon är hemma eller inte.
- Förvara redskap och verktyg så att de inte kan användas som hjälp att ta sig in i bostaden – ha stegar fastlåsta om de förvaras utomhus.
- Tänk på hur du förvarar dina värdesaker. Undvik att förvara dem synligt från fönstren.
- Tjuven letar efter kontanter, smycken, hemelektronik och andra saker som kan omsättas i kontanter. Märk din egendom.
- Inventera och fotografera dina saker. Spara kvitton, tillverkningsnummer, dokumentera gravyr på smycken med mera. Detta hjälper polisen att spåra gods som anträffas hos misstänkta personer. Det hjälper dig också i kontakten med försäkringsbolaget.
- Lås alltid ytterdörren, även när du är hemma.

- Tänk på hur du delar med dig genom sociala medier om var du befinner dig när du inte är hemma.
- Reser du bort en längre tid, avboka tidningsprenumerationer och undvik att lagra post.
- Samverka med dina grannar.

MÄRKDNA – NY STÖLSKYDDSMÄRKNING

Märk-DNA är en ny metod för märkning av stöldbegärligt gods. Syftet med märkningen är att förebygga inbrott samt att öka möjligheten att få tillbaka dina saker om de stjäls. Det är en osynlig vätska med en specifik DNA-kod som är registrerad på ägaren. Koden framträder under UV-ljus och godset kan därmed härledas till ägaren. Märk-DNA bör ses som ett komplement till andra brottsförebyggande åtgärder.

MÄRKDNA

- Kan appliceras på värdefulla ägodelar utan att de förstörs eller minskar i värde.
- Är spårbart.
- Kopplar samman föremålet med dess ägare.
- Gör föremål oattraktiva på hälerimarknaden.
- Kan avskräcka tjuven från att gå in i bostäder och stjäla värdeföremål.
- Är en billig och enkel åtgärd för att skydda privata värdeföremål.

Ha kunskap och vidta lämpliga åtgärder enligt ovan. Gå sedan ut och "lev som vanligt". Kom ihåg att de allra flesta av er kommer att slippa inbrott under er livstid!

Information från Nena Ermin, kommunpolis och Svedala kommun.

VÄRLDSTOALETTDAGEN 19 NOVEMBER – DU ÄR VÄL INGEN FULSPOLARE?

Den 19 november är det FN:s internationella världstoalettdag, där globala sanitetsfrågor uppmärksammas världen runt. Vi måste fokusera på att få bättre toalettavfall och sluta fulspola. Sveriges vanligaste fulspolning är snus. Sveriges snusare spolar ner 1100 ton snus till reningsverken. Snuset innehåller bland annat kadmium som riskerar att hamna i vattendragen.

SLUTA FULSPOLA – BÄSTA TIPSET:

Ha en papperskorg på toaletten där snus och annat skräp kan slängas. Snus hör heller inte hemma bland matavfall utan ska slängas bland förbränningsbara sopor.

SEX VANLIGASTE SAKERNA VI SPOLAR NED I TOALETEN:

1. Snus. 2. Vätserverter. 3. Tops. 4. Mensskydd. 5. Bomullstussar. 6. Miljöfarliga kemiska ämnen som exempelvis målarfärgsrester.

FULSPOLA

Att fulspola innebär att man spolar ned något annat än kiss, bajs och toalettpapper i toaletten.

Källa: www.svenskvatten.se/

SUPERFÖRÄLDER PÅ NÄTET

Du som är förälder till ett barn som går i årskurs 7 i Svedala kommun kommer under läsåret 2017/2018 att bli inbjuden till ett mycket viktigt föräldramöte.

Spångholmsskolans elever var först ut av fyra skolor i Svedala kommun att presentera sitt arbete om superföräldrar på nätet på ett föräldramöte i början av oktober. På föräldramötet deltog även Sandra Pilemalm, föreläsare på Naverlönsskolan och Nena Ermin, kommunpolis för att dela med sig av sina kunskaper i ämnet.

Superförälder på nätet är en del av Ungas hälsa- ett paraplyprojekt. Projektet är ett fyraårigt projekt som startades upp i Svedala kommun under 2016. Grunden till projektet är Folkhälsorapporten Barn och unga i Skåne 2016. Samtidigt satsade Skolverket på hälsofrämjande skolutveckling. Även Ungdomsparlamentet i Svedala har lyft frågan om ungdomars psykiska hälsa.

Efter analyser och diskussioner har projektet valt att fokusera på nätvanor, mående och stress. Dessa områden arbetade man sedan vidare med på alla deltagande skolor under våren 2017 via en metod som kallas "Framtidsverkstad". Framtidsverkstäder genomfördes på samtliga skolor och elevråd och elevhälsa träffades för att diskutera nätvanor, mående och stress. Som sagt – håll utkik efter inbjudan ifrån just ditt barns skola!

PARKERING OCH BETALNING VID KUBEN I BARA – VAD GÄLLER?

Dessvärre har det varit oklarheter kring vad som gäller för den som önskar parkera vid Kuben i Bara och hur betalning ska gå till. Vi reder ut oklarheterna:

Parkering på Kubens norra sida: Här kan du parkera i 2 timmar gratis med p-skiva. Du kan också betala med sms. För den som inte kan betala med sms, går det bra att lösa biljett i den automat som finns på Kubens södra sida. **På Kubens södra sida** gäller p-skiva 2 timmar alternativt kortbetalning.

Q-Park har satt upp nya skyltar om vad som gäller.

De som eventuellt råkat få en felaktig p-bot från Q-Park, ska i första hand bestrida den till Q-Park. Men är det någon som stöter på problem, går det bra att kontakta Elisabet Olsson som är fastighetsförvaltare på Volito, 040-664 47 25, elisabet.olsson@volito.se.

CYKELPARKERINGEN PÅ STATIONSOMRÅDET FÅR ETT LYFT

Som ett led i Svedalas centrumutveckling är vi nu i full gång med att försköna stationsområdet i Svedala. Det blir nya cykelparkeringar och en torgyta som öppnar upp möjligheten att på ett trivsamt sätt mötas och vistas på platsen. Att parkera cykeln blir smidigare, även för den som har en lådcykel.

Precis som den nyligen anlagda bilparkeringen får cykelparkeringen ett tilltalande lyft med både stenmjöl och asfaltering. Så kallade gabioner, boxar fyllda med krossat tegel från lokala Bara Mineraler, ger en passande inramning. Ny belysning ger ett lyft både utseendemässigt och för den upplevda tryggheten.

Syftet med denna del av centrumutvecklingsprojektet är att skapa en välkomnande entré till Svedala för dig som bor och verkar i kommunen, men även besökaren till vår kommun.

Läs, lär och upplev i höst

Höstlov=Läslov, se svedala.se/kalender eller kom till ditt bibliotek!

NOVEMBERKLUBBEN

Klågerups bibliotek: Tisdagar 7, 14, 21 och 28 november kl 15–16:30. Vi pysslar, ser på film, boktipsar eller spelar piano med bananer! Ålder: från 7 år. Anmälan på biblioteket eller maila: biblioteket.klagerup@svedala.se.

FORSKARTURNÉN FRÅN LUNDS UNIVERSITET

Svedala bibliotek: Onsdag 22 november kl 19.

En av de mer ökända figurerna i Kinas historia är Ci Xi (1835–1908). Hur kunde en konkubin ta makten i världens folkrikaste land och behålla den i decennier? Föreläsare Ingemar Ottosson, docent i historia vid Lunds universitet och forskare inom Östasienstudier.

Bara bibliotek: Onsdag 8 november kl 19. Sambandet mellan mat och hälsa. Vad vet vi egentligen idag om vad som är bra/dålig mat? Isabel Drake, forskare i epidemiologi vid Institutionen för Kliniska Vetenskaper i Malmö Lunds universitet, föreläser om Myter och fakta om matens betydelse för hälsan.

Isabel Drake.

Majgull Axelsson.

Rum 213, film & bokfika.

FÖRFATTARBESÖK MAJGULL AXELSSON

Bara bibliotek: Onsdag 29 november kl 19. Majgull Axelsson pratar om sin senaste bok Ditt liv och mitt. Biljetter säljs från den 15 november. Pris: 50 kr.

BOKFIKA – INGELIN ANGERBORN

Har du läst Angerborns rysliga spökböcker? Kom till bibblan och träffa andra som också har gjort det! Ingen föränmälan. **Bara bibliotek: Onsdag 1 november kl 14–15.** **Klågerups bibliotek: Torsdag 2 november kl 13–14.** **Svedala bibliotek: Måndag 30 oktober kl 15:30–16:30.**

FILMVISNING RUM 213 (FRÅN 11 ÅR)

Det är sommarlov och Elvira ska åka på kollo men oroar sig för att inte få några kompisar. Rummet Elvira och hennes två rumskamrater Meja och Bea ska flytta in i har en vattenskada och de måste byta till rum 213, där ingen bott på sextio år. Snart börjar oförklarliga saker hända... Filmen är baserad på Ingelin Angerborns populära bok Rum 213. Gratisbiljetter finns att hämta på respektive bibliotek från 16 oktober (begränsat antal platser).

Bara bibliotek: Torsdag 2 november kl 15. **Klågerups bibliotek: Torsdag 2 november kl 14.** **Svedala bibliotek: Filmen visas på biograf Flamman. Måndag 30 oktober kl 17.**

FACKELVANDRING I TORUP

Start vid Friluftsgården i Torup. Torsdag 2 november kl 18. Torup lysas upp med facklor och marschaller. Vandra genom skogen i höstmörkret till Statarmuseet och Skogslekplatsen. Facklor för vuxna finns till försäljning (pris: 20 kronor/fackla). Ta med ficklampa till barnen. Vi tändar grillarna på Skogslekplatsen, där skogens egen vätte håller igång. Ta gärna med något att grilla! Sugan på fika? Våra caféer håller öppet.

Fackelvandring i Torup.

SPÖKSAGOR (ÅLDER 3–6 ÅR)

Lyssna på spännande och lite läskiga berättelser.

Bara bibliotek: Tisdag 31 oktober kl 10. **Klågerups bibliotek: Tisdag 31 oktober kl 15.** **Svedala bibliotek: Onsdag 1 november kl 15.**

SKRÄCKPYSSEL

Kom och gör rysligt pyssel som du kan skrämra andra med på halloween. Ingen föränmälan.

Bara bibliotek: Måndag 30 oktober kl 14–17. **Klågerups bibliotek: Tisdag 31 oktober kl 14–17.** **Svedala bibliotek: Onsdag 1 november kl 14–17.**

GÖR DIN EGEN FILM (ÅLDER: CA 7 ÅR)

Svedala bibliotek: Torsdag 2 november kl 13–15. Gör din egen spökiga film tillsammans med oss på biblioteket. Vi bjuder på fika! Anmäl dig till biblioteket.

KUL I TORUP PÅ HÖSTLOVET 28/10–5/11

Statarmuseet: Öppet ti-fr kl 10–15. Entré 40 kr. (Upp till 15 år gratis i vuxens sällskap). Aktiviteter för barn i sällskap med vuxen (ej fritidshem, förskolor o dy). Brödbak i vedeldad stenugn med pedagog kl 11:30–13:30. Sagostund kl 13. Höstlovspromenad bland djuren kl 11 och 14. Statarmuseets kluriga gömlek!

Expo Torup: Utställning och naturaktiviteter för alla åldrar. Öppet hela Höstlovet kl 11:30–17. **Friluftsgården:** Öppet må-to kl 9–21, fr kl 9–18, lö, sö kl 9–17.

Jaktpaviljongen: Jakten på spöket i Bokskogen må-fr kl 10–15. Öppet kl 10–14, sö 5/11. Lär dig om vilda djur, tipsrunda (för hela familjen). **Torups slottstig:** "Jakten på Fru Görvels skatt". To kl 15–20. Fri entré.

KALENDER

► 2017-10-30 – 11-27
Måndagar
Sagostund på Svedala bibliotek
Kl 10 och 15

► 2017-10-31 – 11-21
Tisdagar
Sagostund på Bara bibliotek
Kl 10–10:30

► 2017-11-08 – 12-13
Onsdagar
Sagostund på Klågerups bibliotek
Kl 9:30–10

► 2017-10-26 – 12-21
Torsdagar
Torsdagshäng på Bara bibliotek
Kl 14–17

► 2017-11-01 – 12-13
Onsdagar
Språkcafé
Kl 15:30–17:30
Svedala bibliotek

► 2017-11-01 – 12-13
Onsdagar
Språkcafé
Kl 15:30–17:30
Bara bibliotek

► 2017-10-30 – 12-04
Måndagar
Seniorgymnastik i Svedala
Kl 9 och kl 10
Holmagården

► 2017-10-26 – 12-07
Torsdagar
Seniorgymnastik i Bara
Kl 9:30
Kuben i Bara

► 2017-10-26 – 12-07
Torsdagar
Seniorgymnastik i Svedala
Kl 16
Svedala sporthall

► 2017-10-27
Träffs och trivs – fallförebyggande föreläsning
Kl 13:30–15:30
Stella dagcentral

► 2017-10-27
Nalleövernattning
Kl 16–17
Svedala bibliotek

► 2017-10-28
Havsfågelskådning
Kl 10–18
Samling på parkeringen vid Svedala sporthall

► 2017-10-28
Nallekonsert
Kl 11–12
Svedala bibliotek

► 2017-10-28
Halloween dag för hela familjen
Kl 15–18
Roslättshallen, Svedala

► 2017-10-28
Elitserien Volleyboll
Kl 15–17
Svedala sporthall

► 2017-10-29
Yddingeloppet
Kl 9–14
Bokskogen, Torup

► 2017-10-29
Handboll, Svedala HK seniorer – Dalhem IF
Kl 17–18:30
Svedala sporthall

► 2017-10-31
Prova på landhockey
Kl 11–15
Ungas fritid Bara

► 2017-11-01
Bokfika
Kl 14:30–16
Klågerups bibliotek

► 2017-11-01
Saga på lovet
Kl 15–15:30
Svedala bibliotek

► 2017-11-02
Ljuskväll på eftermiddagen
Kl 13:30–15:30
Bara dagcentral

► 2017-11-02
Hund och yoga
Kl 14–15
Ungas fritid, Bökebergsgatan 22, Svedala

► 2017-11-03
Träffs och trivs
Kl 13:30–15:30
Stella dagcentral

► 2017-11-04–11-05
Konstutställning – Närvaro med Åsa Melin
Kl 11–15
Galleri KVIS

► 2017-11-06
Bebisbibblan
Kl 9:30–11:30
Klågerups bibliotek

► 2017-11-06
Måndagscafé: Gustav Adolfs dagen
Kl 13:30–15:30
Holmagårdens dagcentral

► 2017-11-07
Bokfika
Kl 13:30–15
Svedala bibliotek

► 2017-11-07
Kladdkakans dag
Kl 13:30–15:30
Holmagårdens dagcentral

► 2017-11-08
Bokfika
Kl 14–15:30
Bara bibliotek

► 2017-11-08
After Föris: Rörelsesaga
Kl 15–17
Svedala bibliotek

► 2017-11-08
Forskarturné – Myter och fakta om matens betydelse för hälsan
Kl 19–20:30
Bara bibliotek

► 2017-11-08
Elitserien Volleyboll
Kl 19–21
Svedala sporthall

► 2017-11-09
Hantverkscafé
Kl 13:30–15:30
Bara dagcentral

► 2017-11-09
Möjligheter med mobil kundkommunikation
Kl 16:30
Kommunhuset

► 2017-11-10
Bebisbibblan
Kl 9:30–11
Svedala bibliotek

► 2017-11-10
Österlenarna Knut och Lars
Kl 13:30–15:30
Stella dagcentral

► 2017-11-11
Arkivets dag
Guidad tur i kommunens arkiv
Kl 10, 13, 15
Kommunhuset, Svedala

► 2017-11-11
Arkivets dag
Kl 11–16
Statarmuseet i Torup

► 2017-11-12
Fars dag och internationella mansdagen
Kl 11–16
Statarmuseet

► 2017-11-18
Elitserien Volleyboll
Kl 15
Svedala sporthall

► 2017-11-18
Dans till orkester
Kl 19:30
Svedala Folkets Hus

► 2017-11-20
Måndagscafé: Från SVT-Kanal 0 till digitala tv-kanaler
Kl 13:30
Holmagårdens dagcentral

► 2017-11-21
Bio "Monika Z - ett lingonris i ett cocktailglas"
Kl 13:30
Holmagårdens dagcentral

► 2017-11-21
Bipolaritet – två sidor av samma mynt
Daglig verksamhet, Mångsgatan 5, Svedala

► 2017-11-22
Onlinemarknadsföring
Kl 18
Svedalahallen

► 2017-11-25–12-17
Julutställningar och wintertid Statarmuseet

► 2017-11-25–11-26
Julrundan med Goda livet på landet
Söderslätt

► 2017-11-28
Klågerups byalag årsmöte
Kl 19–20:30
Klågerupskolans matsal klågerupsbyalag.com

POLITIK och PÅVERKAN

Du hittar alla mötestider och protokoll på svedala.se. Kommunfullmäktiges och nämndernas möten nedan är öppna för alla och hålls i kommunhuset i Svedala. Kommunfullmäktige går även att se via webb-tv på svedala.se.

Socialnämnden
23 november kl 18:30–20:00

Kultur- och fritidsnämnden
8 november kl 18:30–21:00

Teknisk nämnd
7 november kl 17:00–19:00

Kommunfullmäktige
15 november kl 19:00–21:00
29 november kl 9:00–11:00

@svedala_kommun
Inblick för dig som vill söka ett jobb: @jobba_i_svedalakommun

facebook.com/svedalakommun
facebook.com/jobbaivsvedala
facebook.com/arbeteintegrationsvedala
facebook.com/bibliotekenisvedala
facebook.com/naringslivsvedala
facebook.com/kvutis
facebook.com/maltidsservice-svedalakommun

@KvUtis Kvalitet och utveckling i Svedala kommuns skolor

@RTJSvedala Räddningstjänsten i Svedala

Lediga tjänster och jobbinspiration: Svedala kommun på LinkedIn

Ovan är exempel på var Svedala kommun finns i sociala medier. Följ oss gärna!

Kulturhuset Flamman, G:a Brandstationen, Holmagårdens dagcentral samt Stella dagcentral ligger i Svedala. Vissa aktiviteter kräver anmälan och kan kosta inträde. Med reservation för ändringar. Meddela oss ditt evenemang via www.svedala.se/tipsa-om-aktivitet

FÖR FLER AKTIVITETER OCH DETALJERAD INFO GÅ IN PÅ
WWW.SVEDALA.SE/KALENDER ELLER RING KUNDSERVICE PÅ 040-626 80 00

BRA ATT VETA

Webbplats:
www.svedala.se

E-postadress:
kommunen@svedala.se

Telefon:
040-626 80 00

Postadress:
Svedala kommun
233 80 Svedala

Ansvarig utgivare:
Elisabeth Larsson

Redaktion:
Nina Gilljam
nina.gilljam@svedala.se

Utgivningsplan 2017: 30/11.

Fotograf/Illustratör: Sandellsandberg Arkitekter AB, Moa Blom, Nina Gilljam, Thron Ullberg, Joakim Drake, Adobestock, Ingimage.

Utebliven SvedalaNytt? Vänligen kontakta Tidningsbärarna på 010-498 20 00, info@tidningsbararna.se